

nuè resistit; appl. & add. dicta S. S. de luctâ spirituali, Gal, 5. v. 17. Et.

(β) *Vias nostras scrutando.* v. 40. **lât of ransafa** - tanta enim hominum est stultitia, ut se sine culpâ esse opinentur, ideoqve accuratum hic Deus requireret scrutinium. Duo hic adhibentur verba, (a) **ransafa** / quod de accuratissima scrutatione usurpatur, quæ fit candelarum accensione, Zeph. 1. v. 12. item in silvis ad singulas arbores, Amos 9. v. 3. (b) **sôfia** / de tam accuratâ investigatione, qualis omniscientiæ divinæ competit, Psal. 139. v. 1. 2. 3. Jer. 17. v. 3. sic David de se, Psal. 77. v. 7. Omne malum nobis evenit, quia impii sumus; & ideo impii, quia securi; & ideo securi, quia non scrutamur vias nostras. hinc apparet necessitas hujus scrutinii. Num. plur. **lât of ransafa** - innuit quod diligenti ac communi sollicitudine scrutemur.

(γ) *Peccata confitendo,* v. 42. **wj/wj hafwe** - vocab. **wj** / sicut in applicandis promissionibus est vocab. fiducia; ita in scrutinio vitæ est, vox contritionis, & utrumqve ad veram pœnitentiam requiritur. Peccata vero nostra haud levia judicabimus, sed gravissima, ideoque verba que hic occurrunt, de crimine haud levi Esa. 1. v. 2. Et. v. 6. Et. v. 7. usurpantur. **olydige / rebellavimus**; rebellio in civilibus, severissimè punitur, Num. 16. v. 1. 2. 32. peccata autem nostra vere rebellionis crimina sunt, Psal. 51. v. 6.

Uusus. Ex S. S. Dictis, in primis ex Psalmis pœnitentialibus, atqve exemplis ostendenda necessitas ac utilitas horum Trium, α. β. γ. ac nunc Præcipuè communi voce agnoscamus culpam nostram, nec in malo imminente culpam in alios rejiciamus, ipsimet nos reos fateamur. Quot genera peccatorum commisimus tot hostes meruimus; & quoties illa peccata in impœnitentiâ iteravimus, toties novis pœnis justissimus Deus nos affligere jure suo potest. did. ex Decalogo collato cum vitâ nostrâ, &c. parandi animi nostri

II. *STUDIO VERÆ POENITENTIÆ*, vers. 40. *lät oss omvända oss* / non quod homo proprio motu ac viribus suis se ad Deum convertere possit, nam & ipsa conpeditio, (de quâ suprâ *α. β. γ.*) non potest esse salutaris sine gratiâ Dei in nobis operante; verum illis verbis, *lät oss omvända* exprimitur desiderium & propositum convertendi se ad Deum, in homine peccata sua confitente & improbante, maximè vero hic exprimitur actus fidei *lät oss vpllyfta vår Hierta* / vers. 41. ex hoc loco pia introducta Formula Ecclesiarum nostrarum, *vpllyfter edor Hierta til Gudh.* frequens alias in S. Script. *vpllyfta Händerna* / qui est gestus precantium, *Psal. 63. v. 5. & 88. v. 10. & 141. v. 2. & h. l.* quasi explicatur, quid sibi velit iste gestus, nempè, quod sic extendendo manus corda nostra ad Deum elevata indicemus, vid. conc. pœnit. ii. diei primi hujus anni, memb. ii. γ. & add Thren. 2. v. 19.

Usus adhort. ad preces fiducia plenas, sicut infantes qui ipsi ire nequeunt, extendunt manus ad parentes, ut se excipiant, portent, &c. & sicut illi qui aquis immersi extendunt manus ad adstantes, ut sese extrahant: ita & nos qui sine ope Dei nullas habemus vires; qui aquis calamitatum immersi sumus, extendamus manus nostras ad solum Deum, v. 41. *til Gudh i Himmelen.* atque sic Deum omnipotentem, cœli ac terræ Dominum fitemur, *Psal. 135. v. 5. 6.* ut autem Deo grata sit hæc manuum ac cordium elevatio, necesse est ut sint corda purificata per fidem, *Act. 15. v. 9. Hebr. 9. v. 14.* sint quoque puræ manus, *1. Tim. 2. v. 8. conf. Esa. 1. v. 15.* vid. conc. i. diei tertii hujus anni. add. *Hebr. 12. v. 12. 13. 14.*

III. *PROPOSITO FIRME PATIENTIÆ*; v. 42. *thersöre hastver tu* - est hæc virtus in calamitatibus maximè conspicua, quam nobis (a) injungit Mandatum Dei, *Luc. 21. v. 19. Hebr. 12. v. 1. 9.* (b) commendant sanctorum exempla,

280
Jac. 5. v. 10. 11. (c) hujus virtutis utilitas, Jac. 1. v. 3, 4. add.
Rom. 5. v. 4. ac imprimis (d) justitia Dei, tanquam argu-
mentum patientiæ, tu hafwer medh rätta inthet stonat.
conf. Neh. 9. v. 33. 34. Dan. 9. v. 7.

Usus, Vita itaque pœnitenti ac ardentibus precibus stu-
deamus evitare mala, quod si nihilominus Deo visum fuerit,
post famem aliaque mala, adhuc bello aut similibus pœnis
nos castigare atque punire, parandi sunt animi nostri agni-
tione culpæ, studio pœnitentiæ, firmæque patientiæ, & mi-
serabitur nostri Deus misericordissimus, 2. Chron. 12. v. 5. 6. 7.
ante omnia in omni malo temporali cum verâ fide & vitâ
sanctâ spem vitæ æternæ fovebimus certissimam, Psal. 140.
v. 14. 2. Pet. 1. v. 10, 11.

CONCIO II.

Parasc. Luc. 19. v. 41. Om tu och wisse: ita & Christus
nos alloquitur i thenna wår Dag. Ninive intra 40.
dies pœnitentiam egit, at Hierusalem, ipsius Dei ci-
vitas, 40 annos, post conciones Christi mansit impœ-
nitens: ne itaque ruina ejusmodi, qualis Hierosoly-
mæ, nos maneat, imitanda nobis erit pœnitentia Ni-
nivitarum. adhort. ad preces.

TEXTUS.

Jona 3. v. 3. ad finem.

EXORD. Matth. 12. v. 41. Dura vox Christi, quod
Judæi verbum Dei habentes, (Rom. 3. v. 2.) quibus id to-
ties prædicatum, tamen condemnabuntur, à Ninivitis, u-
nicâ Jonæ concione conversis; pariter & nos si impœni-
tentes fuerimus, cum Judæis eandem experiemur, (quod
Deus avertat) condemnationem. In Ninivitis est exem-
plum veræ pœnitentiæ, quo discimus, quomodo iram Dei
effugiamus, si scilicet illos imitemur; si v. Divitias bo-
ni-

nitatis, &c. Dei spreverimus, Rom. 2. v. 4. Iram nobis the-
saurizamus, ibid. v. 5. Præstat igitur in hoc mundo à Ni-
nivitis doceri, quam ab iisdem in die iudicii condemnari;
videamus ergo

Qualis sit pœnitentia, quæ pœnam avertat? Scilicet

- I. *Matura sine dilatione.*
- II. *Sincera sine superstitione,* &
- III. *Universalis sine cujusquam exceptione.*

Vor. ex Psal. 5. 12. 13. 14.

¶ Repeti breviter potest historia missionis Jonæ ex Cap. 1.
& 2. Nunc v. secundâ vice mittitur, Cap. 3. 1. 2. Mittitur
ad Niniven, quæ sic describitur, v. 3. erat a. Ninive civitas
magna Deo, h. e. revera erat magna. Nam quod Deus iudicat
magnum, id omninò magnum est, ambitus sive circuitus *ejus*
trium Dierum fuit, Historici Veteres numerant 480. stadio-
rum ambitum ejus, h. e. 20. circiter milliarium. In ma-
gnâ civitate, magna peccata, Cap. 1. 2. sed magnum dedit
pœnitentiæ exemplum, fuit I. pœnitentia eorum.

I. *Matura sine dilatione, v. 4. 5.* Jona begynnte: tå trod-
de. ad primum inirum concionis. & quàm primum rumor
de illa circumferebatur, illi de pœnitentia solliciti erant
(v. 4. *ena Daggens*) plurium n. dierum iter tàm vasta ci-
vitas reqvirebat, at illi unius diei prædicatione commoti;
Namqve erat concio ejus severa, (*Thet är ännu 40. Da-
gar/ så skal-*) sed conditionalis videlicet si pœnitentiam
non egerint, Conf. Jer. 18. 7. 8. 9. 10. Matth. 3. 10. Luc. 13.
5. 9. Mature a. pœnituit non saltem populum sed & Regem
vers. 6. *Tå thet kom för Konungen-* ad primum rumo-
rem pœnitentiâ ducitur, *han stodh vp:* in deliciis non
mansit, festinavit v. ad saccum & cinerem.

Ufus: Mature agamus pœnitentiam (a) ratione periculi,
frustra finem pœnæ expectamus, sic n. periit Hierosolyma:
did, (b) ratione ætatis, incauti ad senium differimus (pœ-

288.
nitentiam) stolidè ad horam mortis illam rejicimus, Syr. 5. g. &c. did. NB. Pauci in horâ mortis salutarem pœnitentiam agunt, illos putamus, qui fœdus in baptissimo initum tanto peccatorum numero per multos annos violarunt, de cætero langvor animi, dolor corporis, curæ mundanæ, morsus conscientiæ, & multa alia morituros turbant, & in multis segura magis est periculi æterni ignorantia, quàm vera fiducia, & contra seram pœnitentiam validissimum hoc est argumentum, quod pœnitentibus injuncta sit obligatio, ad vitam Deo gratam, *Tit. 2. v. 11. 12. 13. 14.* at qui vitam jam fuit, de illâ cogitare non potest, quia sic piè vivere non voluit quando potuit. adm.

II. *SINCERA SINE SUPERSTITIONE*, Talem a. fuisse eorum pœnit. patet (a) ex ejus *Descriptione*, ubi (1) *fides, vers. 5.* tã frodde the- quia omnis vera pœnitentia, in & ex vera fide, *Act. 20. v. 21.* Conf. *Hab. 2. v. 4.* *Gal. 3. v. 11.* de fide n. Ninivitarum ipse Christus ait, *Matth. 12. v. 41.* *Luc. 11. v. 39.* Crediderunt in Deum justum, qui punire voluit; omnipotentem, qui potuit; veracem, qui tempore constituto id faceret, nisi pœnitentiam agerent, & quod illis maxime salutare erat, crediderunt in Deum misericordem & per veram pœnitentiam placabilem: Credendum talia fuisse verba Jonæ, qvalia Jeremiæ, *Cap. 3, v. 12. 13.* & *7. v. 3. 5. 6.* &c. (2) *Averso à malo, vers. 8. 10.* Wãnda sigh isfrã sin onda Wagh; violentas manus ab opprimendo, usurarias ab usuris, injustas ab injuriis retrahebant, isfrã sina Hãnders Onsto/ vid. Conc. I. diei tertii hujus anni.

(3) Ab ejus *Signis*, quæ hic plura recensentur, I. *Jejunium solenne, vers. 5.* & quidem mandato Regis, *vers. 7.* sic n. ubi homines non curant cutem, nec implent corpus, animâ rebus divinis ac precibus melius vacant, vid. jejunii præceptum, *Joëlis 1. v. 14.* & *2, v. 12.* & ejus utilitatem

283
134
ratem, *Marc. 9. v. 29.* denique exempla Israëlitarum, 1. *Sam. 7. v. 6.* Davidis, 2. *Sam. 1. 12. & 12. v. 16.* Josaphati, 2. *Chron. 20. v. 25.* Jehemia, *Cap. 1. v. 4.* Danielis, *Cap. 9. v. 3.* At peccare hic est, quod & bruta à pastu & potu arcebantur, idque inter alias causas (a) ut boatus & clamor jumentorum Ninivitis esset cohortationis loco, ut tanto ardentius precarentur, (b) ut Ninivita tempus quod curæ pecorum tribuendum erat, precibus impenderent, (c) ob insignem utilitatem, testatur n. scriptura jumenta & pullos corvorum Deum invocare, *Psal. 147. v. 9.* Non ut homines, sed eorum sitis & fames naturali appetitu cibi, divinam opem quasi exposcere ac implorare videtur. 2. *Saccorum induitio, vers. 5. 6.* erant a. sacci viles ac pungentes vestes, ut ipso illo habitu, quasi castigarentur, sic Daniel *Cap. 9. v. 3.* & Baptista pœnitentiæ præco, *Marc. 1. v. 6.* ex fide Ninivitarum patet hæc opera fuisse bona & non superstitiosa, at Pontificiorum hypocritica, quia fide verâ destituuntur. 3. *Gloriæ mundana ac deliciarum abjectio, vers. 6.* *stedh* *yp aff sitt Sâte / lade aff-* sine dubio & cives ad exemplum Regiæ à luum destituuntur. *vers. 6.* sic Israëlita, *Neb. 9. v. 1.* & Christus tanquam manifestum pœnitentiæ signum affert *Matth. 11. v. 21.* (qua cineris conspersione fatebantur se esse cinerem & pulverem, *Gen. 18. v. 27. Job. 30. v. 19. & 42. v. 6.* & invitabant erga se miserationem Dei, erga opus suum ex pulvere conflatum *Psal. 103. v. 14.* spem foventes, Deum ex pulvere aliquando eos resuscitaturum, *Job. 19. v. 25.*) 5. *Clamor vehemens, vers. 8.* *ropa stadeliga* talis clamor summæ necessitatis indicium & opus animæ pœnitentis fuit, sic David sapius *Psal. 18, v. 7. & 42. v. 2. &c.* Justi, *Psal. 34. v. 18.* Cananæa, *Matth. 15. v. 21. &c.*

(γ) *Ex eventu*, quippe subsequeretur condonatio, *vers. 10.* *Ungrede Gudh,* non talis in Deo pœnitentia, qualis in homi-

hōmine, quia ipse immutabilis est; *Mal. 3. v. 6. Jac. 1. v. 17.* sed tali modo loquendi ostenditur Deum pœnitentes prorsus non punire velle, verum priores minas sic retrahere, quasi non factas vellet,

Usus 1. Did. de vera pœnitentia, & quod externis illis signis sine hypocrici, & nos & alios, ad eandem excitemus; *did. ex Expl. Textus;* frustra enim speramus Deum pœnitentiam nostram acceptare, quando ipsi in luxu, superbia, aliisque vitiis dies pœnitentiales pariter ac reliquum tempus transigimus;

2. *Consolatorius* de utilitate pœnitentiæ: sic Niniivæ liberati ab excidio, *vers. 20.* adde *Jon. 4. v. 2. Jer. 3. v. 12. & 18. v. 8.*

III. *UNIVERSALIS SINE CUIUS QUAM EXCEPTIONE,*
(1) *vers. 5. Små och Stora.* Conf. *Joel. 2. v. 15.* Parvulis Deus maxime parcat, *Jon. 4. v. 11.* (2) *vers. 6. 7. Ronungen och Solket /* Rex præbit exemplo & subditi sequentur obedientia, Conf. 2. *Chron. 20. v. 3.* (3) *vers. 7. 8. Solket och Jää* sed cum discrimine, vid. supra (-) de jejuniis,

Usus adhort. Ut communi voce & junctis suspiriis deprecemur mala quæ nos premunt, & imminere videntur, præcipuè *Bellum*, de quo vid. Conc. pœnit. II. diei primi, Anni 1674. Doct. I. undè præcipua depromantur; Ne confidamus in eo, quod aliqui inter nos sint pii ac pœnitentes, & quod Deus propter illos semper nobis parcat, aliquando id facit, ut patet ex *Gen. 18. v. 24. seqq.* At aliquando illi soli liberantur, reliquis pereuntibus, vid. *Ezech. 14. v. 14. 16. seqv.* Et in extremo judicio maximum inter illos & hosce discrimen erit, *Malach. 3. v. 16. 17. 18.* Hinc Exhortatio ad universalem, sinceram & maturam pœnitentiam.

NB. *Textus III. indigitatur in Parasc. Concionis I.*

F I N I S.